

PREJETO

12-04-2023

OBČINA ROGAŠKA SLATINA

Oddelek za okolje in prostor

Izletniška ulica 2, 3250 Rogaška Slatina

T: 03 81 81 700

F: 03 81 81 724

E: obcina@rogaska-slatina.si

www.rogaska-slatina.si

TDM INVEST d.o.o.

Prešernova ulica 30

2250 PTUJ

Številka: 351-0040/2023-2

Datum: 7. 4. 2023

Občina Rogaška Slatina, Oddelek za okolje in prostor, izdaja na podlagi 43. člena Gradbenega zakona (Uradni list RS, št. 199/21 in 105/22 – ZZNSPP) na zahtevo podjetja TDM INVEST d.o.o., Prešernova ulica 30, 2250 Ptuj, ki po pooblastilu zastopa investitorja, podjetje KREATIV ROGAŠKA d.o.o., Kidričeva ulica 80, 3250 Rogaška Slatina, v zadevi izgradnje sončne elektrarne Tržišče, naslednje

M N E N J E

o skladnosti s prostorskimi akti in posegom v cestno telo

1. Nameravana gradnja je skladna z določili Odloka o občinskem prostorskem načrtu Občine Rogaška Slatina (Ur. l. RS, št. 50/2019 115/2021 – SDOPN2).
2. To mnenje ne nadomešča drugih mnenj in soglasij, ki jih predpisuje OPN ali drugi področni predpisi ter mnenj in soglasij, ki so vezana na območja varovanj in omejitev.
3. Mnenje velja do uveljavitve sprememb in dopolnitev prostorskega akta občine.
4. Posebni stroški postopka niso nastali.

O b r a z l o ž i t e v

Občina Rogaška Slatina je dne 27. 3. 2023 prejela vlogo za izdajo mnenja o skladnosti s prostorskimi akti za izgradnjo sončne elektrarne Tržišče na zemljiščih s parc. št. 562, 560/3, 560/1, 558, 565/2, 565/1 k.o. Tržišče investitorja podjetja KREATIV ROGAŠKA d.o.o., Kidričeva ulica 80, 3250 Rogaška Slatina, ki jo je po pooblastilu vložilo podjetje TDM INVEST d.o.o., Prešernova ulica 30, 2250 Ptuj. Vlogi je priložen projekt za pridobitev gradbenega dovoljenja DGD št. 29062-22-K/BL z datumom marec 2023, ki ga je izdelalo podjetje pooblaščenca. Iz projektne dokumentacije je razvidno, da je predvidena izgradnja sončne elektrarne, ki bo proizvedeno sončno energijo v celoti oddajala v javno srednje napetostno omrežje. Moč elektrarne bo do 1 MW in se bo priključila na SN preko obstoječega oporišča.

Zemljišča s parc. št. 562, 560/3, 560/1, 558, 565/2, 565/1 k.o. Tržišče so v delu načrtovane gradnje v Odloku o občinskem prostorskem načrtu Občine Rogaška Slatina (Ur. l. RS, št. 50/2019, 115/2021 – SDOPN2; v nadaljevanju OPN) opredeljena kot kmetijska zemljišča s podrobno namensko rabo K2 – druga kmetijska zemljišča v enoti urejanja prostora (EUP) z oznako OP1.

Za EUP OP1 so v Prilogi OPN PPIP (podrobnejši prostorski izvedbeni pogoji) določeni naslednji pogoji:

- Poplavno ogroženo območje. Za vsak poseg na poplavnem območju je potrebno pridobiti vodno soglasje.
- Gradnja za obrtne delavnice kot samostojne stavbe ni dovoljena.

- Višinski gabarit za vse stavbe največ P+M razen v primeru nadzidave iz 4. točke 4. odstavka 60. člena ali pa v primeru, ko ima obstoječ objekt drugačen višinski gabarit
- Tip objekta se prilagaja obstoječemu oziroma novemu glede na dovoljeno namembnost
- Stavbe se med seboj lahko funkcionalno povezujejo
- Obvezne dvokapnice z naklonom strehe od 30° do 45°, razen v primerih, kjer občinski urbanist določi drugače razen v primeru, da ima obstoječi objekt drugačen naklon strehe
- Upoštevati je potrebno zaščiteno kulturno dediščino in pogoje/zahteve ustanove pristojne za varovanje kulturne dediščine glede varovanja in ohranjanja kulturne dediščine.
- V enoti urejanja se nahaja ekološko pomembno območje (Boč - Haloze - Donačka gora in Zbelovska gora) in zavarovano območje (krajinski park Boč, Plešivec) in naravni spomenik (Potok pod Plešivcem, Skalen pečine pod Galko, Trstičje pri Zg. Gaberniku, Rastišče velikonočnice na Boču, Črni topol na Boču, Kostanja pri Mateju) in spomenik oblikovane narave (Drevesni in gozdni parki zdravilišča Rogaška slatina in gozdovi v njegovi okolici) in krajinski park (Boč, Plešivec) in naravne vrednote (jame: Balunjača, Mala jama na Boču, Požiralnik na Formili, Požiralnik pri bolnišnici ter Boč – gozdni rezervat, Boč - gozd na ovršnem delu, Boč pri Poljčanah, Mestinjščica - dolina, Plešivec - dolina, Plešivec - gozdni rezervat, Galke - pečine, Bela - habitat ogroženih živalskih vrst, Cerovec pod Bočem - nahajališče andezita, Čren - stena, Boč - rastišče velikonočnice). Za gradnjo objekta na območju, ki ima na podlagi predpisov s področja ohranjanja narave poseben status, si je potrebno pridobiti pogoje in naravovarstveno soglasje, oz. mnenje organa pristojnega za ohranjanje narave.

Skladno s strokovno podlago OPN – Izdelava kart razredov poplavne nevarnosti za sedanje stanje, za potrebe HHA v okviru postopka priprave OPN Rogaška Slatina, Hidrološko – hidravlična analiza, št. proj: 3/14, ki jo je izdelal Hidrosvet d.o.o., Celje z datumom november 2014/dopolnitev november 2017, se zemljišča nahajajo izven območja veljavnosti rezultatov.

Načrtovana gradnja se nahaja izven območij kulturne dediščine in spomenika oblikovane narave.

Sončna elektrarna (CC-SI 23021 Elektrarne in drugi energetski objekti) bo sestavljena iz 2.673 panelov moči 365 W in 11 razsmernikov moči 100 kW. Posamezen panel bo tlorisne velikosti 1,78 x 2,63 m. Za potrebe sončne elektrarne se postavi nova trafo postaja (CC-SI 22241 Lokalni (distribucijski) elektroenergetski vodi)) moči vsaj 1 MW oz. do 1,5 MW. Nova trafo postaja se priključi na SN omrežje preko obstoječega oporišča na zemljišču s parc. št. 950/5 k.o. Tržišče, kot je razvidno iz grafičnih prikazov. Dolžina načrtovanega voda je cca 500 m, katere gradnja je predvidena v prej omenjenem zemljišču, ki predstavlja javno dobro v lasti občine Rogaška Slatina. Za gradnjo priključnega voda je potrebno skleniti služnost z Občino Rogaška Slatina in ob morebitni spremembi trase tudi z lastniki tistih zemljišč.

Skladno z dopustnimi vrstami objektov opredeljenimi v A.6 alineji 27. točke 22. člena OPN je na podrobnih namenskih rabi K2 – druga kmetijska zemljišča dovoljena postavitev sončnih elektrarn. Po pogoju, ki je določen v C.2 alineji iste točke 22. člena OPN se naj gradnja objektov za izrabo sončne energije umešča izven vidno izpostavljenih območij: vrhovom, grebenom, izjemnim krajinam ter izven zavarovanih območij narave naravnih vrednot in območij biotske raznovrstnosti (ekološko pomembna območja in območja Natura 2000). Postavitev sončne elektrarne je skladna z določili OPN, pri čemer je iz projektne dokumentacije, razpoložljivih javnih podatkov in terenskega ogleda razvidno, da je umeščena izven izpostavljenih območij.

Skladno z dvanajsto alinejo druge točke prvega odstavka 23. člena OPN, so na celotnem območju OPN, ne glede na določbe 22. člena, dopustni tudi objekti in drugi posegi v prostor in sicer komunalni objekti, vodi in naprave za objekti, vodi in naprave okoljske, energetske in elektronske komunikacijske infrastrukture, če so izvedeni v sklopu drugega objekta, ki ga je na območju dopustno graditi. Iz projektne dokumentacije izhaja skladnost z navedenim določilom.

Načrtovana gradnja same sončne elektrarne ne posega v varovalni pas kategorizirane občinske ceste, medtem ko gradnja priključnega voda do obstoječega oporišča delno poteka na zemljišču, ki v naravi predstavlja kategorizirano občinsko cesto JO 856841 (Tržišče 27a). Na podlagi petega odstavka 45. člena OPN je v varovalnih pasovih prometnih omrežjih treba za gradnjo objektov in naprav na podlagi projektnih pogojev pridobiti tudi soglasje pristojnega izvajalca gospodarske javne službe. Posegi v varovalni pas prometnega omrežja ne smejo ovirati gradnje, obratovanja ali vzdrževanja prometnega omrežja. Za načrtovano gradnjo se pridobi ločeno mnenje pristojnega oddelka Občine Rogaška Slatina.

Skladno z 43. členom Gradbenega zakona (Uradni list RS, št. 199/21 in 105/22 – ZZNŠPP, v nadaljevanju GZ-1) je Občina Rogaška Slatina mnenja, da je izgradnja sončne elektrarne Tržišče na zemljiščih s parc. št. 562, 560/3, 560/1, 558, 565/2, 565/1 k.o. Tržišče v skladu z veljavnim prostorskim aktom.

Mnenje je podano na zgoraj navedeno projektno dokumentacijo. V primeru njene spremembe mnenje preneha veljati.

Mnenje je na podlagi 44. člena GZ-1 prosto plačila upravne takse, povračila stroškov ali drugih plačil.

Pripravila:
Sanja Grm
Višja svetovalka II

Sanja Grm

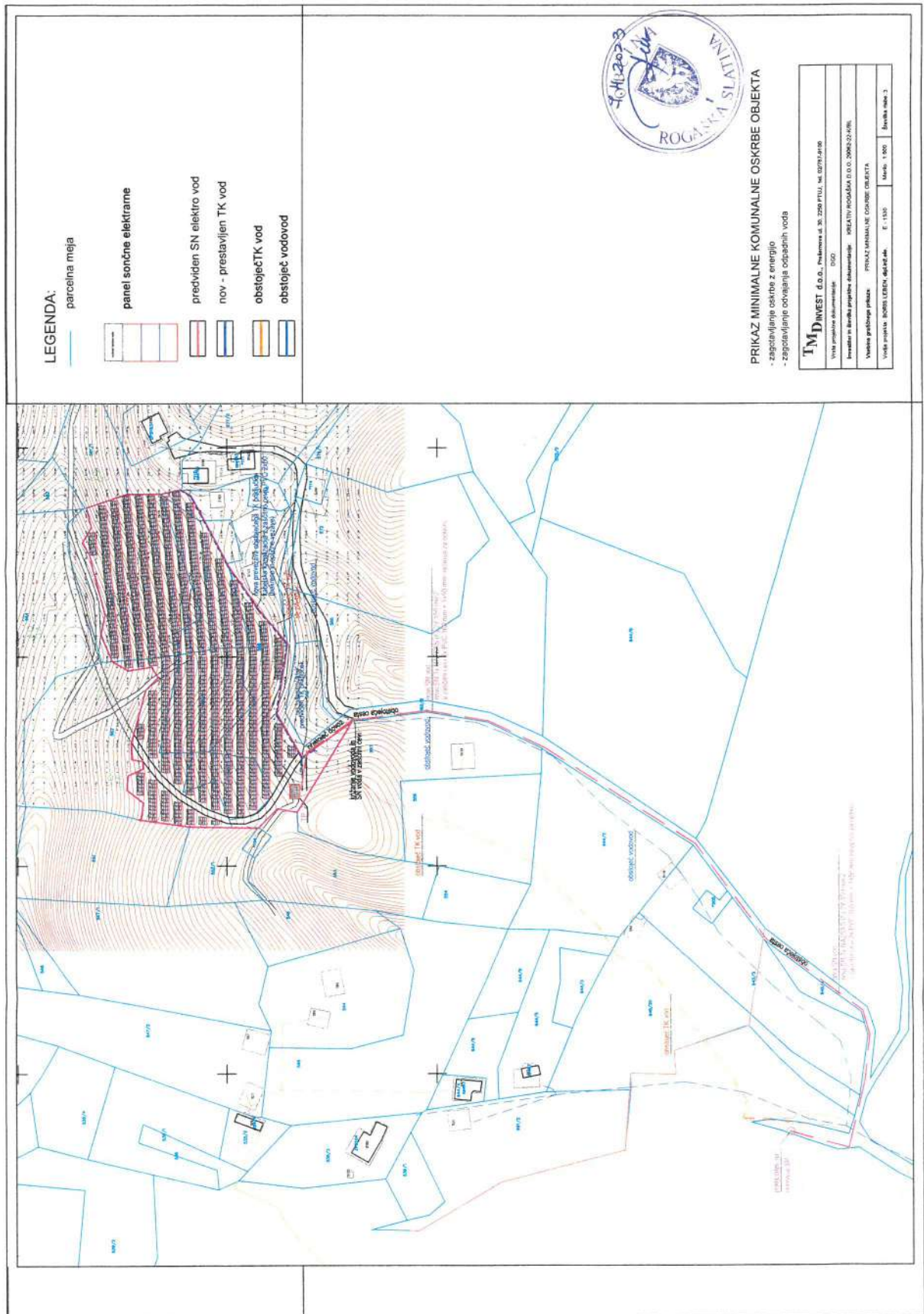
Priloga:
- situacija

Bernarda PERIČ
Podsekretarka

Bernarda Perič

Poslati:
- naslovniku, navadno

LEGENDA:

- parcelna meja
- panel sončne elektrarne
- predviden SN elektro vod
- nov - prestavljen TK vod
- obstoječi TK vod
- obstoječi vodovod

PRIKAZ MINIMALNE KOMUNALNE OSKRBE OBJEKTA

- zagrevanje objekta z energijo
- zagrevanje objekta z energijo

TM INVEST d.o.o.	Podružnica iz 30. 2004 PTU, NE 0279/2009
Vrsta projekta dokumentacije	DOD
Investitor in izvedba projekta dokumentacije	OPĆINA ROGATICA, D.O.O. 2004-22-0001
Voditelj projekta	PRILAZ MINIMALNE OSKRBE OBJEKTA
Vrednost projekta	1000,000,00
Škalo	1:1000
Šifra objekta	3

PREJETO

04 -01- 2023

PREJETO

04 -01- 2023

Dostopovna omrežja, Operativa
TKO vzhodna Slovenija
Lava 1, 3000 Celje

Telekom Slovenije

09292022122300330

TMD INVEST, D.O.O.
PREŠERNOVA ULICA 30

2250 PTUJ

Številka: 115050 - CE/7687-LM
Vaš znak: 29062-22-K/BL
Datum: 23.12.2022

Vlagatelj: TMD INVEST, D.O.O., PREŠERNOVA ULICA 30, 2250 PTUJ
Investitor: KREATIV ROGAŠKA, D.O.O., KIDRIČEVA ULICA 80, 3250 ROGAŠKA SLATINA
Objekt: SONČNA ELEKTRARNA TRŽIŠČE
Lokacija objekta: TRŽIŠČE, Občina: ROGAŠKA SLATINA
KO: TRŽIŠČE Parc. št.: 560/1, 560/3, 562, 564, 565/1, 565/2

Telekom Slovenije, d.d., Cigaletova ulica 15, 1000 Ljubljana (v nadaljevanju: Telekom Slovenije), izdaja na podlagi Gradbenega zakona (Uradni list RS, št. 199/21 s spremembami in dopolnitvami) in Zakona o elektronskih komunikacijah (Uradni list RS, št. 130/22; v nadaljevanju: ZEKom-2), na zahtevo vlagatelja, naslednje:

MNENJE K PROJEKTNIM REŠITVAM št.: 115050- CE/7687-LM

Za projekt št.: 29062-22-K/BL - november 2022, izdelovalca TMD INVEST, D.O.O., za objekt: Sončna elektrarna Tržišče.

Točne trase naročniških TK vodov se določijo na kraju samem z ogledom in zakoličbo, za kar je treba 30 dni pred pričetkom del obvestiti Telekom Slovenije d.d.

Kjer bodo ti ovirali gradnjo sončne elektrarne in komunalnih priključkov je potrebna zaščita in položitev rezervnih cevi po celotni dolžini prečkanja trase obstoječega TK voda ali prestavitev. Izvede se po navodilih in pod nadzorom predstavnika Telekom Slovenije d.d.. Rezervne cevi se ustrezno zaščitijo, obbetonirajo in zaprejo na obeh straneh.

Zemeljska dela v bližini obstoječih TK vodov je treba izvajati ročno.

Nasip ali odvzem materiala, ter gradnja objektov, postavljanje opornih zidov, ograj ali drugih trajnih nasadov nad traso obstoječega TK kabla ni dovoljen.

Vsako poškodbo TK vodov takoj javite na brezplačno številko 0801000.

Investitorja bremenijo stroški odprave napak na TK omrežju, ki bi nastale zaradi del na omenjenem objektu, kakor tudi stroški zaradi izpada prometa, ki bi zaradi tega nastali.

Ob upoštevanju navedenih pogojev izdajamo POZITIVNO MNENJE, v primeru spremembe projektnih rešitev, si je potrebno pridobiti novo mnenje.

Mnenje k projektnim rešitvam velja eno leto od dneva izdaje mnenja.

Kontaktna oseba Telekoma Slovenije d.d.:

- Damjan Korazija, tel.: 03 428 3337, e-pošta: damjan.korazija@telekom.si

ZAVOD za GOZDOVE
SLOVENIJE

Območna enota Celje

TMD INVEST d.o.o.
Prešernova ulica 30

2250 PTUJ

Številka: **3407-229/2022-4**

Datum: 11. 4. 2023

Zadeva: **Mnenje k projektni dokumentaciji za gradnjo manj zahtevnega objekta – sončna elektrarna Tržišče** na parcelah številka **562, 560/3, 560/1, 558, 565/2, 565/1, 950/5** v k. o. **Tržišče**.

Zveza: vloga z dne 24. 03. 2023, prejeta po e-pošti.

Na osnovi vloge **pooblaščenca TMD INVEST d.o.o.** Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Celje, na podlagi 43. člena Gradbenega zakona GZ – 1 (Ur. l. RS št. 199/21) v povezavi z 21. členom Zakona o gozdovih (Ur. l. RS, št. 30/93, 56/99 – ZON, 67/02, 110/02 – ZGO-1, 115/06 – ORZG40, 110/07, 106/10, 63/13, 101/13 – ZDavNepr, 17/14, 24/15, 9/16 – ZGGLRS in 77/16) daje naslednje

POZITIVNO MNENJE

k projektni dokumentaciji za gradnjo manj zahtevnega objekta - **sončna elektrarna Tržišče**, izdelana marca 2023, izdelovalec **TMD INVEST d.o.o.**, investitor **Kreativ Rogaška d.o.o.**

Obrazložitev:

Projektant **TMD INVEST d.o.o.** je z vlogo z dne 24. 03. 2023 vložil zahtevek za izdajo mnenja k projektni dokumentaciji za gradnjo manj zahtevnega objekta – **sončna elektrarna Tržišče** na parcelah številka **562, 560/3, 560/1, 558, 565/2, 565/1, 950/5** v k. o. **Tržišče**.

Zahtevku je vlagatelj priložil projektno dokumentacijo DGD št. 29062-22-K/BL, izdelano marca 2023, ki jo je izdelal TMD INVEST d.o.o.:

- Priloga 1A: Podatki o udeležencih, gradnji in dokumentaciji;
- Priloga 2A: Izjava projektanta in vodje projekta v DGD;
- Priloga 4: Splošni podatki o gradnji;
- Tehnično poročilo;
- Grafični prikazi;
- Pooblastilo investitorja za pridobitev projektnih pogojev, mnenj in gradbenega dovoljenja.

K predmetnemu posegu v prostor je Zavod za gozdove Slovenije, Območna enota Celje izdal projektne pogoje št. 3407-229/2022-2 z dne 22. 12. 2022. Na podlagi predložene dokumentacije ugotavljamo, da je projektna dokumentacija izdelana v skladu s projektnimi pogoji.

Rešitve so ustrezne.

Pri izvedbi posega je s področja gozdarstva potrebno upoštevati naslednje **splošne pogoje in priporočila**:

- Na podlagi v idejnem projektu predstavljene lokacije objekta ugotavljamo, da je le ta od obstoječega gozdnega roba oddaljena manj kot eno sestožno višino odraslega gozdnega drevja. Glede na rastiščne razmere ocenjujemo, da lahko odraslo gozdno drevje na lokaciji doseže višine do 25 metrov. Investitorju predlagamo, da z lastnikom (lastniki) gozdnih parcel 551, 550, 564, 582, vse k. o. Tržišče sklene pisni dogovor o ukrepanju v primeru ogrožanja objekta in njegovih funkcionalnih površin (obveščanje, izvedba ukrepov), o morebitni odškodninski odgovornosti v primeru škodnega pojava (nenadzorovano podrtje robnega drevja ali padec dela krošnje) na objektu ali njegovih funkcionalnih površinah, o kritju nadstroškov zaradi usmerjenega podiranja robnega drevja (podiranje z varovanjem objekta, predhodnim navezovanjem dreves) ter o morebitni odškodnini zaradi predčasnega poseka gozdnega drevja (pred ekonomsko zrelostjo). Dogovor naj bo sestavni del projektne dokumentacije, z njim pa je potrebno seznaniti Zavod za gozdove Slovenije, Krajevno enoto Rogaška Slatina. Sklenitev dogovora je predlog in ne pogoj za pridobitev soglasja k projektni dokumentaciji. Popoln posek drevja v pasu, enakem ocenjeni sestožni višini, zaradi poudarjenosti funkcij gozdov in pomena gozda kot elementa prostora ni sprejemljiv. Prav tako ni sprejemljiv tudi posek gozda na robnih površinah območja načrtovane sončne elektrarne zaradi zagotavljanja boljše osončenosti objekta.
- Za nemoteno gospodarjenje z gozdovi je potrebno v kar največji možni meri ohraniti obstoječe dostopne poti do gozda. Priporočamo, da se ohrani dostopna pot preko območja elektrarne oziroma se izvede tako, da bo uporabna tudi za potrebe gospodarjenja z gozdovi severno od sončne elektrarne. Spravilna pot se lahko naveže tudi na gozdno vlako na severozahodnem vogalu območja predvidene sončne elektrarne.
- Prehod vodnikov ob javni prometnici – priklop na elektro omrežje je potrebno izdelati tako, da se pogoji za uporabo javne prometnice ne bodo poslabšali. Ker je na vzhodni strani javne prometnice – javna pot št. 856841 gozdna površina in je možno pričakovati spravilo lesa preko nasipne brežine, naj se vodniki vkopljejo ali vos ceste ali ob odkopno brežino.
- Priporočamo, da so vodniki položeni v zaščitne cevi posebej na odsekih, kjer potekajo po raščenih tleh ali preko poljskih poti.
- Spremljajoči elementi elektrovida morajo biti umeščeni na takšne lokacije, da ne bo možnosti za poškodbe zaradi izvajanja gozdne proizvodnje.
- Za potrebe izvoza lesa je potrebno na dostopih gozdnih vlak do javnih prometnic zagotoviti deponijski prostor za les velikosti cca. 300 m². V kolikor je glede na razmere na terenu možno, je primerno prostor povečati še za prostor za izvoz kamiona s prometnice v času nalaganja lesa. Ko gozdna proizvodnja ne poteka, je ta prostor možno uporabiti za druge namene (dodatna parkirišča, kmetijske površine z ustreznimi kulturami (travniki, njiva).
- Poseg v gozd mora biti tako izveden, da bo povzročena minimalna škoda na gozdnem rastju in na tleh. Gozdno drevje je zaradi varovanja koreninskih sistemov potrebno posekati vsaj dva metra od gornjega roba odkopne brežine oziroma v

celotnem obsegu nasipne brežine. Gradnja novih dostopnih prometnic za potrebe izvedbe posega ni sprejemljiva.

- Za potrebe dostopa do gradbišča je možno uporabiti obstoječe prometnice, pri čemer jih je potrebno po končanih gradbenih delih vzpostaviti vsaj v prvotno stanje. Posebej opozarjamo na izvedbo potrebnih ukrepov za zagotavljanje protierozijske zaščite (odvod meteornih vod). V ta namen je potrebno zagotoviti utrditev planuma prometnice do te mere, da ne bo prihajalo do spiranja utrditve, obenem pa očistiti vse že narejene jarke in dražnike, namenjene odvodu meteornih vod.
- Komunalno opremo objekta naj se izdela preko negozdnih površin.
- Gradnja dodatnih začasnih in pomožnih objektov v gozdu ali na gozdnem robu ni dovoljena. To določilo velja tudi za postavitve objektov za potrebe gradnje.
- Deponiranje gradbenega materiala, gradbenih odpadkov in morebitnih viškov odkopane zemlje v gozdu ali v gozdnem prostoru ni dovoljeno.
- Panje ter morebitne viške zemlje iz izkopa, ki bodo nastal pri gradnji, se ne sme odlagati v gozd ali v gozdni prostor (prvi odstavek 18. čl. Zakona o gozdovih - dejanje, ki lahko povzroči slabljenje gozdnega drevja). Obsipanje stoječega gozdnega drevja v času gradnje ali po dokončni ureditvi objekta ni dovoljeno. Prav tako ni dovoljeno razprostiranje viškov odkopane zemlje po površinah, ki so pomlajene. Viške odkopane zemlje, ki jih ni možno uporabiti za oblikovanje funkcionalnih površin ali zasutja, je potrebno odpeljati na urejene deponije gradbenega materiala.
- Po končanih gradbenih delih je potrebno traso elektrovoda, ki prečka površine, poraščene z gozdnim drevjem ali poteka ob gozdnem robu, pregledati in ob predhodno pridobljenem soglasju lastnika odstraniti vsa poškodovana drevesa, na katerih so poškodbe posledica izvajanja posega.
- Vse razgaljene površine, ki so nastale kot posledica posega, je potrebno po končanih gradbenih delih ozeleniti in s tem zavarovati pred erozijo. V kolikor so dela končana v času, ko ozelenitev ni možna (zima, poletje) ali z ozelenitvijo ni možno zagotoviti ustreznega varovanja (strmina), je potrebno izvesti mehanske ukrepe zaščite (varovanje s prekrivanjem z juto, greentex - om, mrežami).
- Pri poseku in spravilu lesa je potrebno upoštevati določila Pravilnika o izvajanju sečnje, ravnanju s sečnimi ostanki, spravilu in zlaganju gozdnih lesnih sortimentov (Ur. I, RS št. 55/94, 95/04, 110/08 in 83/13) in Uredbo o varstvu pred požarom v naravnem okolju (Ur. I. RS št. 20/14).
- Drevje se lahko poseka šele po pridobitvi gradbenega dovoljenja in izdani upravní odločbi.
- Drevje za krčitev označi in posek evidentira krajevno pristojni revirni gozdar Zavoda za gozdove Slovenije, KE Rogaška Slatina (54. čl. Pravilnika o načrtih za gospodarjenje z gozdovi in upravljanje z divjadjo, Ur. I. RS št. 91/10). Revirni gozdar je dosegljiv na sedežu Zavoda za gozdove Slovenije, Krajevni enoti Rogaška Slatina, Ulica XIV. divizije 17 v Rogaški Slatini ali na telefon (03) 58 13 573.

V skladu z določili zakonodaje s področja gradbeništva velja mnenje samo za področje gozdarstva. Presoja usklajenosti predvidenega posega s prostorskimi planskimi akti, kot z morebitnimi drugimi soglasjedajalci ni predmet tega mnenja.

V primeru morebitne spremembe projekta od izdaje tega mnenja do same izvedbe posega je potrebna ponovna presoja s področja gozdarstva!

Mnenje je veljavno ob doslednem upoštevanju splošnih pogojev s področja gozdarstva.

Lep pozdrav.

Pripravil:

Andrej Strniša, univ. dipl. inž. gozd.
višji koordinator za področje gozdarstva

Aleksander Ratajc, univ. dipl. inž. gozd.
vodja OE Celje

po pooblastilu
mag. Matej Tajnikar, univ. dipl. inž. gozd.

Poslano:

- TMD INVEST d.o.o., Prešernova ulica 30, 2250 Ptuj - po e-pošti na naslov: *mateja.majhen@tmd-invest.si*;
- Kreativ Rogaška d.o.o., Kidričeva ulica 80, 3250 Rogaška Slatina - po e-pošti na naslov: *kreativ@siol.net*;
- KE Rogaška Slatina - po e-pošti.

PREJETO

PREJETO

03-05-2023

JAVNO PODJETJE ZA KOMUNALNE STORITVE ROGAŠKA SLATINA d.o.o.
3250 Rogaška Slatina, Celjska cesta 12, Tel.: (03) 81-21-400, ID za DDV: SI43438806, Matična št.: 5111501000
TRR: Delavska hranilnica d.d., SI56 6100 0002 0825 374, BIC: HDELSI22, e-mail: tajnistvo@okp.si, www.okp.si

05-2023

ŠTEVILKA: 007-10847/2-2023-UK
Datum: 29.03.2023

TMD INVEST D.O.O.
PREŠERNOVA ULICA 30

2250 PTUJ

OKP JAVNO PODJETJE ZA KOMUNALNE STORITVE Rogaška Slatina d.o.o., Celjska cesta 12, 3250 Rogaška Slatina na podlagi 43. člena Gradbenega zakona (GZ-1) (Uradni list RS št. 199/21) in javnega pooblastila Občine Rogaška Slatina, za investitorja KREATIV ROGAŠKA d.o.o., KIDRIČEVA ULICA 80, 3250 ROGAŠKA SLATINA izdaja:

MNENJE K PROJEKTU

za objekt »Sončna elektrarna Tržišče« na parc. 560/1, 560/3, 562, 564, 565/1, 565/2 k.o. Tržišče po dokumentaciji št. 29062-22-K/BL, marec 2023, ki jo je izdelal TMD INVEST d.o.o., Prešernova ulica 30, 2250 Ptuj.

V postopku izdaje mnenja je bilo ugotovljeno, da so upoštevani projektni pogoji št. 007-10708/2-2022-UK izdani z dne 13.12.2022.

To mnenje k projektu velja eno leto od dneva izdaje!

Lepo pozdravljeni!

Pripravil
Urh Kobilšek, kom. inž.

Mnenje prejme:
- Naslov
- Arhiv OKP

OKP
JAVNO PODJETJE ZA
KOMUNALNE STORITVE
Rogaška Slatina, d.o.o.

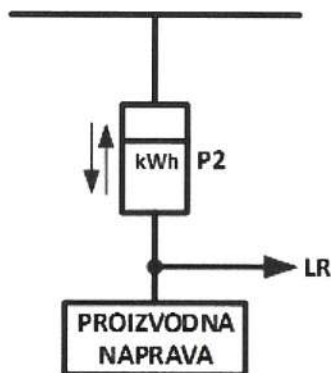
Direktor
mag. Bojan Pirš

SODO d.o.o. na podlagi izdanega pooblastila osebam MATJAŽ KLANČNIK, dipl. inž. el. in DAVID POČIVAVŠEK, univ. dipl. inž. el., zaposlenima pri ELEKTRO CELJE, d.d., in na osnovi 139. člena Zakona o oskrbi z električno energijo (Ur.l. RS, št. 172/21), 42. člena Zakona o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (Ur.l. RS, št. 121/21 in 189/21), Sistemskih obratovalnih navodil za distribucijski sistem električne energije (Ur.l. RS, št. 7/21 in 41/22 - v nadaljevanju SONDSEE), Zakona o splošnem upravnem postopku (Ur.l. RS, št. 24/06 - uradno prečiščeno besedilo, 105/06, 126/07, 65/08, 8/10, 82/13, 175/20 in 3/22 - ZDeb) ter na osnovi vloge za objekt MFE KRATIV D.O.O., ki jo je v imenu imetnika soglasja KREATIV ROGAŠKA, D.O.O., KIDRIČEVA ULICA 80, 3250 ROGAŠKA SLATINA podal pooblaščenec TMD INVEST D.O.O., PREŠERNOVA ULICA 30, 2250 PTUJ, izdaja naslednje

SOGLASJE ZA PRIKLJUČITEV št.: 1395274-O / 1395274-P

Imetniku soglasja KREATIV ROGAŠKA, D.O.O., KIDRIČEVA ULICA 80, 3250 ROGAŠKA SLATINA se izda soglasje za priključitev za objekt MFE KRATIV D.O.O. na parcelah št. 560/1, 560/3, 562, 564, 565/1, 565/2 (k.o. 1179 - TRŽIŠČE) v kraju TRŽIŠČE, pod navedenimi pogoji.

Oznaka merilno-krmilne naprave	Številka merilnega mesta	GSRN MM
P2	8091860	383111580017992745

ELEKTROENERGETSKI POGOJI

A.) PROIZVODNJA

- Številka merilnega mesta: 8091860
- GSRN MM: 383111580017992745
- Tipška priključna shema: PS.1B
- Nova priključna moč: 1000 kW
- Način obratovanja: paralelno v celoti oddaja v omrežje
- Način namestitve fotonapetostnih modulov: na strehi
- Podatki proizvodne naprave:

Število razsmernikov	Vrsta razsmernika	Naznačena navidezna moč	Naznačena napetost	Naznačena frekvenca
16	trifazni	100.00 kVA	400 V	50 Hz

- Predvidena letna proizvodnja za lastne potrebe: 0 kWh
- Predvidena letna proizvodnja za oddajo v distribucijski sistem: 1000000 kWh
- Predvideno leto priključitve: 2022
- Instalirana celotna naznačena moč proizvodne naprave: 1,600.00 kVA

B.) ODJEM (LASTNA RABA)

1. Številka merilnega mesta: 8091860
2. GSRN MM: 383111580017992745
3. Skupina končnih odjemalcev: Odjem na SN
4. **Priključna moč pri odjemu iz distribucijskega sistema: 1 × 14 kW**
5. Predvideno leto priključitve: 2023
6. Jakost omejevalca toka: 1 × 3 × 20 A
7. Jalova energija mora biti kompenzirana na $\cos\varphi = 0.95$
8. Ostali EE pogoji:

Za predvideno transformatorsko postajo, katero je potrebno izvesti za priključitev predvidene MFE je potrebno izdelati ustrezno projektno dokumentacijo projekt DNZO in PZI.

V projektni dokumentaciji je potrebno upoštevati, da se priključitev izvede iz obstoječega SN droga.

Predvidena transformatorska postaja se izvede po vezalni shemi (Vz, M, T) in se izvede na način KTP/b 20/0,4 kV.

Projektna dokumentacija mora biti izdelana v skladu z veljavnim Pravilnikom o projektni dokumentaciji, tipizacijo omrežnih priključkov ter tipizacijo merilnih mest, nabora merilne opreme Elektro Celje, d. d. ter veljavno tipizacijo gradnje transformatorskih postaj.

K vlogi za priključitev in dostop do omrežja je potrebno priložiti tudi ustrezno gradbeno dovoljenje, kjer bo razvidno, da je gradnja predvidene MFE sprejemljiva.

To soglasje za priključitev ne nadomesti mnenja na projekt za pridobitev ustreznega gradbenega dovoljenja za predvideno MFE.

Na projektno dokumentacijo si mora investitor od Elektro Celje, d. d., pridobiti mnenje, kar je pogoj za izgradnjo priključka in tudi za izdajo pogodbe o priključitvi na distribucijsko omrežje.

TEHNIČNI POGOJI

A.) PROIZVODNJA

1. Priključno mesto (mesto vključitve priključka na distribucijski sistem)

- Lokacija oz. mesto priključitve:

Mesto priključitve	SN DROG OPR.ŠT.15
SN izvod	DV STEKLARNA STRAŽA: D11
RTP	RTP ROGAŠKA SLATINA: 110/20KV

- Nazivna napetost: 20000 V
- Vrsta priključka: Trifazni priključek

Izvedba priključka	Dolžina priključka	Prerez vodnikov priključka
podzemni vod	Po projektu	3 X NA2SXS (F) 2Y 150 mm ²

- Impedanca: 2,70 ohmov
- Distribucijski sistem v točki priključitve omogoča TN sistem zaščite.
- Kratkostična moč: 500 MVA
- Enopolni tok zemeljskega stika iz strani distribucijskega sistema: 150 A

2. Tehnični pogoji za elektroenergijski modul (proizvodno napravo)

- Tip elektroenergijskega modula (proizvodne naprave): (B)
- Vrsta elektroenergijskega modula (proizvodne naprave): (modul v proizvodnem polju (MPP))
- Število faz priklopa: (trifazni)
- Elektroenergijski modul (proizvodna naprava) mora biti opremljen z logičnim vmesnikom (vhodom), da se zagotavljanje izhodne delovne moči preneha v 5 sekundah po prejemu navodila na vhodu. Operativna uporaba vhoda se bo začela izvajati po vzpostavitvi

sistema pri distribucijskem operaterju oziroma njegovem pooblaščenem izvajalcu naloge obratovanja distribucijskega sistema in izpolnitvi spodaj navedenih komunikacijskih zahtev.

- Elektroenergijski modul (proizvodna naprava) mora biti za namen regulacije izhodne delovne moči opremljen z vmesnikom (vhodom), da se po prejemu navodila na vhodu zmanjša izhodna delovna moč. Operativna uporaba vhoda se bo začela izvajati po vzpostavitvi sistema pri distribucijskem operaterju oziroma njegovem pooblaščenem izvajalcu naloge obratovanja distribucijskega sistema in izpolnitvi spodaj navedenih komunikacijskih zahtev.
- Proizvodna naprava mora izpolnjevati zahteve frekvenčne stabilnosti skladno z zahtevami poglavja IX.1.1 iz Priloge 5, SONDSEE.
- Proizvodna naprava mora glede na tip izpolnjevati zahteve glede stabilnosti obratovanja v odvisnosti od hitrosti spreminjanja frekvence (RoCoF) skladno z zahtevami iz poglavja IX.1.2, Priloge 5, SONDSEE.
- Karakteristika delovne moči: (D-1)
- Proizvodna naprava mora izpolnjevati zahteve glede dopustnega zmanjšanja delovne moči iz največje izhodne delovne moči glede na padajočo frekvenco skladno z zahtevami iz poglavja IX.1.6, Priloge 5, SONDSEE.
- Proizvodna naprava mora glede na tip (C ali D) izpolnjevati zahteve glede regulacijskega območja in regulacije željene vrednosti delovne moči skladno z zahtevami iz poglavja IX.1.7, Priloge 5, SONDSEE.
- Proizvodna naprava mora glede na tip (C ali D) izpolnjevati zahteve glede ročnih lokalnih ukrepov, ko avtomatski regulacijski sistem na daljavo ne deluje, skladno z zahtevami iz poglavja IX.1.8, Priloge 5, SONDSEE.
- Proizvodna naprava mora glede na tip (B, C ali D) izpolnjevati zahteve glede sposobnosti zagotavljanja obnovitve delovne moči po okvari skladno z zahtevami iz poglavja IX.1.9, Priloge 5, SONDSEE.
- Proizvodna naprava mora glede na tip (B, C ali D) izpolnjevati zahteve glede sposobnosti zagotavljanja jalove moči skladno z zahtevami iz poglavja XI.2, Priloge 5, SONDSEE.
- Karakteristika jalove moči: (J-S1)
- Proizvodna naprava bo po obvestilu distribucijskega operaterja morala glede na tip izpolniti komunikacijske zahteve, skladno s poglavjem XIII.1-5, Priloge 5, SONDSEE. Distribucijski operater bo obvestil imetnika soglasja o obvezi za izpolnitev navedenih zahtev po izgradnji svojega sistema za izmenjavo obratovalnih podatkov o proizvodni napravi najmanj 3 mesece pred začetkom izmenjave teh podatkov.
- Proizvodna naprava mora glede na tip izpolniti zahteve glede delovanja sistemov posluževanja in prejema ukrepov na daljavo, skladno s poglavjem XIV.1-2, priloge 5, SONDSEE.
- Proizvodna naprava (elektroenergijski modul) se lahko glede na njen tip (B, C ali D) ponovno vključi na sistem po nenamernem izklopu, ki je posledica motnje v omrežju (sistemu) in vgradnje sistemov za avtomatski ponovni vklop, če izpolni pogoje, določene v poglavju XV.1, Priloge 5, SONDSEE.

2.1. Ločilno mesto

- Lokacija: transformatorska SN celica
- Nazivna napetost: 20000 V
- Ločilno mesto mora smiselno ustrezati vsem zahtevam iz poglavja VIII, Priloga 5, SONDSEE. Nahajati se mora med prevzemno predajnim mestom in proizvodno napravo. Merjenje parametrov omrežja (napetost, frekvenca napetosti, tok) se mora izvajati med prevzemno predajnim mestom (za števcem) in ločilnim mestom.
- Ločilno mesto mora biti opremljeno s preklopko in stikalom blokade ponovnega vklopa ločilnega mesta, s katerima lahko manipulira samo distribucijski operater. Zagotovljen mora biti ročni izklop stikala na ločilnem mestu in blokada ponovnega vklopa.
- Pri večjem številu elektroenergijskih modulov proizvodne naprave, skupne delovne moči do vključno 30 kW, je dovoljena izvedba popolnoma porazdeljenega ločilnega mesta. Če je skupna moč vseh elektroenergijskih modulov proizvodne naprave večja od 30 kW, je treba vgraditi dodatno (neporazdeljeno) zaščito na ločilno mesto, ki v primeru delovanja izključi vse elektroenergijske module te proizvodne naprave.

- Vrste zahtevanih zaščit na ločilnem mestu: (pretokovna, kratkostična, napetostna, frekvenčna)
- Proizvodna naprava mora glede izvedbe posameznih različnih zaščit izpolnjevati zahteve iz poglavij VIII.1.1 do VIII.4., Priloge 5, pri čemer morajo nastavitve napetostnih in frekvenčnih zaščit na ločilnem mestu ustrezati shemi: (Uf-B)
- Spremembe nastavitve zaščitnih naprav na ločilnem mestu lahko odobri samo pooblaščen oseba distribucijskega operaterja.
- Proizvodna naprava mora ustrezati zahtevam delovanja hitrega avtomatskega ponovnega vklopa v distribucijski sistem.
- Vsak izpad napetosti v javnem omrežju EES mora povzročiti zanesljiv izklop stikala na ločilnem mestu.
- Proizvodna naprava se lahko po lastnem izklopu ponovno avtomatsko vključi v omrežje pod pogoji, določenimi v poglavju VIII.6, SONDSEE.
- Zaščita na ločilnem mestu in generatorska zaščita ne smeta omejevat vgradnje oziroma delovanja shunt stikala, ki ob zemeljskem stiku v SN omrežju za trenutek v RTP ozemlji fazo, na kateri je zemeljski stik.

Ostale zahteve za ločilno mesto:

- Če je na ločilnem mestu priključenih v omrežje več enofaznih elektroenergijskih modulov hkrati, morajo biti čim bolj enakomerno razporejeni po fazah. V nobenem primeru ne sme fazno neravnotežje v obratovanju presegati 3,7 kW (največja razlika delovne moči med posameznimi linijskimi vodniki). Moč enofaznega elektroenergijskega modula ne sme presegati 3,7 kW.
- To je predvsem treba upoštevati pri priključevanju vseh elektroenergijskih modulov, ki uporabljajo enofazne razsmernike za povezavo z omrežjem. Največja dovoljena skupna delovna moč proizvodne naprave, ki vsebuje enofazne elektroenergijske module, ne sme presegati 11,1 kW.

3. Prevzemno predajno mesto (mesto oddaje električne energije v distribucijski sistem) - pogoji za imetnika soglasja

- Lokacija: v transformatorski postaji
- Nazivna napetost: 20000 V
- Merilne naprave:
 - Indirektni trifazni dvosmerni števec delovne in jalove energije z merjeno močjo razreda točnosti B ali 1 za delovno energijo ter 2 za jalovo energijo, s komunikacijskim vmesnikom - za odjemalce in proizvajalce
 - Tokovni transformator r. 0,2 za vgradnjo v omrežje nazivne napetosti 6 - 20 kV s prestavnim razmerjem 2X30/5/5
 - Napetostni transformator r. 0,2 za vgradnjo v omrežje nazivne napetosti 10 - 20 kV in nazivne moči 30VA s prestavnim razmerjem 10-20/0,1
 - Priključno merilna omarica mora glede konstrukcije in tehničnih karakteristik, minimalnih dimenzij, uporabe in lokacije namestitve ustrezati zahtevam poglavja 6, Priloge 4 (Tipizacija omrežnih priključkov uporabnikov sistema in nizkonapetostnih priključnih omaric), SONDSEE. Pri tem mora biti za nizkonapetostne priključke v njo vgrajeno varovalčno podnožje, ustrezno izbrano glede na vrsto in presek priključka.
 - Stroške namestitve zahtevane merilne in komunikacijske opreme ob prvi namestitvi na merilnem mestu in ob vsaki zamenjavi, ki je posledica zahteve imetnika soglasja, na podlagi katere obstoječa merilna oprema ne izpolnjuje več meroslovnih ali ostalih zahtev, plača imetnik soglasja distribucijskemu operaterju in so določeni v Ceniku drugih storitev, ki jih SODO d.o.o. zaračunava uporabnikom sistema.

B.) ODJEM (LASTNA RABA)

Mesto vključitve priključka lastne rabe v distribucijski sistem ter prevzemno predajno mesto sta isti kot za proizvodnjo, navedeno v poglavju TEHNIČNI POGOJI A.) PROIZVODNJA.

OSTALI POGOJI

- Vgrajene naprave v proizvodni napravi morajo izpolnjevati pogoje smernic elektromagnetne združljivosti (EMC), za kar morajo imeti ustrezne certifikate.
- Kakovost električne energije, ki jo proizvodna naprava oddaja v omrežje EES mora biti v skladu s SONDSEE, tako da obratovanje ostalih odjemalcev ali proizvajalcev na tem omrežju v nobenem primeru ni moteno, v nasprotnem primeru lahko distribucijski operater predpiše dodatne pogoje.
- Imetnik soglasja mora po dokončnosti tega soglasja skleniti z upravljavcem distribucijskega sistema pogodbo o priključitvi, v kateri bodo urejeni odnosi v zvezi s priključkom, plačilom omrežnine za priključno moč in izvedbe pregleda za priključitev na omrežje.
- Pred začetkom obratovanja mora imetnik soglasja skladno s Prilogo 5, SONDSEE in tipom proizvodne naprave pridobiti končno obvestilo o odobritvi obratovanja.
- Uporabnik soglasja mora pred začetkom odjema električne energije z izbranim dobaviteljem električne energije skleniti pogodbo o dobavi električne energije in z distribucijskim operaterjem pogodbo o uporabi distribucijskega sistema. Izbranega dobavitelja lahko po priključitvi uporabnik zamenja v skladu s predpisi za menjavo dobavitelja. Seznam dobaviteljev je objavljen na spletni strani SODO d.o.o.. Primerjava stroškov dobave električne energije je mogoča na spletni strani Agencije za energijo. Uporabnik sistema, ki nima dostopa do spleta, lahko za uresničevanje pravic in obveznosti iz naslova sprememb na merilnem mestu, izbire dobavitelja elektrike s pomočjo seznama dobaviteljev elektrike, cenika omrežnine in prispevkov ter drugih storitev, izvajanje zasilne in nujne oskrbe ter v ostalih zadevah, pridobi informacije in si naroči vsebine ter dokumente, objavljene na spletu, po redni pošti na svoj naslov, in sicer tako, da kontaktira klicni center, ELEKTRO CELJE, d.d. na telefonsko številko (03) 42 01 180 ali SODO d.o.o. na brezplačno telefonsko številko 080 8188, med delovnim časom.
- Imetnik soglasja mora od upravljavca distribucijskega sistema pridobiti potrditev projektne rešitve za priključitev proizvodne naprave na distribucijski sistem in vlogi priložiti ustrezno projektno dokumentacijo.
- Pred priključitvijo objekta mora biti s strani upravljavca distribucijskega sistema izvršen pregled priključka glede izpolnjevanja tehničnih ter drugih pogojev, določenih v soglasju za priključitev in predložen merilni protokol preizkusov zaščitnih naprav.
- Sestavni del zaprosila za priključitev so tudi obratovalna navodila sestavljena skladno s SONDSEE.
- Za vsako spremembo elektroenergetskih ali tehničnih pogojev tega soglasja za priključitev mora investitor vložiti vlogo za spremembo soglasja za priključitev in k vlogi priložiti potrebno dokumentacijo.
- V primeru, ko distribucijski operater ugotovi, da uporabnik s svojo proizvodnjo električne energije povzroča motnje (nemiren odjem električne energije) ostalim uporabnikom električne energije, si upravljavec pridržuje pravico naknadno predpisati dodatne pogoje, v katerih od uporabnika zahteva odpravo teh motenj.
- To soglasje za priključitev preneha veljati, če imetnik soglasja v dveh letih ne izpolni vseh zahtev iz tega soglasja. Na predlog imetnika soglasja, ki mora biti vložen najkasneje 30 dni pred potekom veljavnosti soglasja, se veljavnost tega soglasja za priključitev lahko podaljša največ dvakrat, vendar vsakič največ za eno leto.
- Na uporabnikove elektroenergetske naprave ni dovoljeno brez soglasja upravljalca priključevati elektroenergetskih naprav drugih uporabnikov.
- Zaradi priključitve uporabnikovega objekta na distribucijski sistem ne smejo biti prizadete pravice in pravne koristi tretjih oseb. Škodo, ki bi nastala zaradi kršitev pravic in pravnih koristi teh oseb, nosi uporabnik.

Obrazložitev

Pooblaščenec TMD INVEST D.O.O., PREŠERNOVA ULICA 30, 2250 PTUJ je v imenu imetnika soglasja KREATIV ROGAŠKA, D.O.O., KIDRIČEVA ULICA 80, 3250 ROGAŠKA SLATINA dne 18. 11. 2022 z vlogo, ki smo jo zavedli pod zaporedno št. 1395274 zaprosil SODO d.o.o. za izdajo soglasja za priključitev za objekt MFE KREATIV D.O.O. na parcelah št. 560/1, 560/3, 562, 564, 565/1, 565/2 (k.o. 1179 - TRŽIŠČE) v kraju TRŽIŠČE.

SODO d.o.o. ugotavlja, da je imetnik soglasja vlogi za izdajo soglasja za priključitev priložil vso potrebno dokumentacijo in dokazila, ki so pogoj za izdajo soglasja za priključitev.

SODO d.o.o. je na podlagi dejstev, ugotovljenih v postopku, in v skladu s 139. členom Zakona o oskrbi z električno energijo (Ur.l. RS, št. 172/21), Sistemskimi obratovalnimi navodili za distribucijski sistem električne energije (Ur.l. RS, št. 7/21 in 41/22) ter Zakonom o splošnem upravnem postopku (Ur.l. RS št. 24/06 - uradno prečiščeno besedilo, 105/06, 126/07, 65/08, 08/10, 82/13, 175/20 in 3/22 - ZDeb) **odločil, kot je navedeno v izreku tega soglasja.**

Skladno z 2. odstavkom 42. člena Zakona o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (ZSROVE), (Uradni list RS, št. 121/21 z dne 23.7.2021, zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (ZSROVE-A), uradni list RS, št. 189/21 z dne 3.12.2021) se predmetni sklep vroči v elektronski predal naslovnika, ki je bil naveden v enotni vlogi, ne glede na to ali ustreza varnostnim in tehničnim zahtevam, ki jih mora izpolnjevati varni elektronski predal po 86. členu Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 - uradno prečiščeno besedilo, 105/06 - ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10, 82/13 in 175/20 - ZIUOPDVE). Vročitev velja za opravljeno peti dan od dneva odpreme.

Stroškov v postopku ni bilo.

POUK O PRAVNEM SREDSTVU:

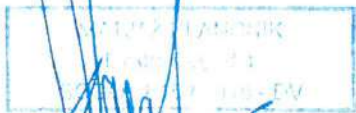
Zoper to odločbo je dovoljena pritožba v 15 dneh od dneva vročitve na Agencijo za energijo, Strossmayerjeva ulica 30, 2000 Maribor. Pritožbo je potrebno vložiti na ELEKTRO CELJE, d.d., Vrnčeva ulica 2a, p.p. 460, 3000 Celje, pisno ali ustno na zapisnik oziroma poslati priporočeno po pošti.

Datum: 20. 2. 2023

Datum vročitve: 25.2.2023

Postopek vodil/-a:

MATJAZ KLANČNIK, dipl. inž. el.

 Elektro
Celje, d.d.
Vrnčeva 2a, 3000 Celje 2

Direktor SODO d.o.o.:

mag. Stanislav Vojsk

po pooblastilu:

DAVID POČIVAVŠEK, univ. dipl. inž. el.

Vročiti po elektronski pošti skladno s ZUP:

- TMD INVEST D.O.O., PREŠERNOVA ULICA 30, 2250 PTUJ

(mateja.majhen@tmd-invest.si)

Vročiti:

- arhiv (nadzornišтво Mestinja)